

ข่าวจริง

ปีที่ 3 ฉบับที่ 9/2549 เดือนกันยายน 2549

www.fda.moph.go.th

ทำอย่างไร

กองควบคุมวัตถุเสพติด

ไม่ให้ถูกมอมยา

ปัจจุบันมักมีข่าวเกี่ยวกับยานอนหลับซึ่งใช้ในการก่ออาชญากรรม ปรากฏเป็นข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์อยู่เป็นระยะๆ จากอดีตที่เคยใช้เพียงเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์หรือเหล้าสำหรับมอมเหยื่อเพื่อล่องล่เมิดทางเพศ แต่ระยะหลังได้หันมาใช้ยานอนหลับเป็นเครื่องมือสำหรับการมอมเหยื่ออย่างง่ายตายและรวดเร็ว เพียงอาศัยการพูดคุย ทำท่าทางให้สนิทสนม เมื่อเหยื่อผลอจึงแอบใส่ยาลงไปเครื่องดื่มหรืออาหาร

ยานอนหลับ (Hypnotic) ที่ถูกนำไปใช้นั้น เป็นยาที่ออกฤทธิ์ต่อระบบประสาทส่วนกลาง โดยมีฤทธิ์ทำให้หลับ คลายกล้ามเนื้อ จัดเป็นวัตถุออกฤทธิ์ ตาม พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 ซึ่งผู้ที่มีสิทธิสั่งจ่ายได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ และผู้ที่ใช้ยาในกลุ่มนี้ต้องใช้ตามคำสั่งของแพทย์เท่านั้น ผู้ได้รับยาในกลุ่มนี้ (กลุ่มเบนโซไดอาเซพีนส์ ที่มีการออกฤทธิ์เร็ว) จะมีอาการง่วงซึม มึนงง เดินเซ ปวดศีรษะ และสูญเสียความทรงจำ ความจำในระหว่างที่ได้รับยาลดลง การตัดสินใจไม่ได้ ผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการสั่น และฝันร้าย หากได้รับมากเกินไป หรือได้รับร่วมกับแอลกอฮอล์อาจเกิดการหายใจ ทำให้เสียชีวิตได้

การถูกมอมยามักเกิดจากการจงใจวางแผนของมิจฉาชีพ ดังนั้นจึงต้องระวังตนเองอยู่เสมอ เพื่อหลีกเลี่ยงโอกาสการถูกมอมยา โดยมีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. กรณีที่ไปงานเลี้ยงหรืองานสังสรรค์ ไม่ควรดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์
2. หากต้องดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ให้ดื่มพอประมาณ เพื่อให้มีสติอยู่ตลอดเวลา
3. รับเครื่องดื่มจากบุคคลหรือเพื่อนที่ไว้ใจได้ อย่ารับเครื่องดื่มจากผู้ที่เราไม่รู้จักดี หรือไม่สามารเชื่อใจได้ และเครื่องดื่มนั้นต้องไม่ได้ผ่านการเปิดฝามาก่อน ไม่ว่าจะป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือน้ำอัดลม ส้ารวจาขณะบรจว่าอยู่ในสภาพเรียบร้อย ไม่มีร่องรอยถูกเจาะหรือรอยปิดด้วยเทป หากเป็นเครื่องดื่มที่ต้องผสมควรไปดูการเตรียมเครื่องดื่มที่เคาน์เตอร์ และรับมาด้วยตนเอง
4. ต้องมีเพื่อนไปด้วยเสมอ และเป็นเพื่อนที่แน่ใจว่าสามารถดูแลซึ่งกันและกันได้
5. ดื่มและกลืนอย่างช้าๆ เพราะหากเครื่องดื่มถูกใส่ยาลงไป จะทำให้มีเวลาพอที่จะระวังตัวได้ทัน
6. อย่าแบ่งหรือแลกเปลี่ยนเครื่องดื่มและอาหารกับผู้อื่น
7. อย่าดื่มเครื่องดื่มที่อยู่ในภาชนะส่วนรวม หรือภาชนะเปิด เช่น อ่างใส่พ้ันซ์ เพราะง่ายต่อการถูกใส่ยา หรืออาจถูกใส่ยาไปแล้ว
8. หากรู้สึกว้ารหรือกลิ่นของเครื่องดื่มเปลี่ยนไปจากเดิม ควรหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มนั้นต่อ ซึ่งยามอมบางชนิดจะมีรสเค็ม
9. ไม่ควรละลายตาจากเครื่องดื่มของตน หากเป็นไปได้ควรใช้มือปิดที่ปากแก้วหรือภาชนะ ก่อนที่จะต้องหันไปทางอื่นหรือสนทนากับบุคคลอื่น

(อ่านต่อหน้า 6)

บท. แอลบ

กว่า “ข่าว อย.” ฉบับนี้ จะเดินทางถึงมือท่าน ก็คงได้ทราบผลการประกวด อย.น้อย ประจำปี 2549 เรียบร้อยแล้ว จากการได้เดินทางไปเยี่ยมเยียนโรงเรียนที่ผ่านการเข้ารอบในระดับประเทศ ได้ทำให้เห็นพัฒนาการของนักเรียน อย.น้อย ที่ทำให้เกิดเครือข่ายด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในระดับโรงเรียน และการสร้างความตื่นตัวในเรื่องการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาเป็นเรื่องที่ยากมาก แต่ อย.น้อย ทำได้ เราไม่ยากให้การทำกิจกรรมมากมายเพื่อมุ่งประกวดเอาชนะเท่านั้น แต่อยากให้อย.น้อย ได้รู้จักการบริโภคอย่างฉลาด เป็นผู้บริโภคที่มีคุณภาพ สามารถช่วยเหลือผู้อื่นและครอบครัวให้รู้จักการบริโภคที่ถูกต้องเหมาะสม และปลอดภัยได้

เรื่องการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพเป็นเรื่องที่สำคัญ หากบริโภคไม่ถูกต้องหรือเหมาะสม ก็อาจทำให้ถึงเสียชีวิตได้ “ข่าว อย.” ฉบับนี้มีเรื่องเกี่ยวกับข่าว **ยาแอสไพริน** ที่มีเด็กได้รับประทานเกินขนาดจนเกิดอันตราย ทำให้ อย. ต้องพิจารณาทบทวนทะเบียนตำรับยาแอสไพริน โดยเฉพาะยาที่ใช้สำหรับเด็ก และพิจารณาปรับปรุงค่าเตือน และควบคุมการจำหน่ายในร้านขายของชำ เพื่อให้การซื้อยามาบริโภคทุกครั้งได้รับคำแนะนำจากเภสัชกร

แก้อัไฟฟ้า เป็นอีกเรื่องที่มีการหลอกลวงกันมาก มีทั้งการเปิดร้านให้คนเข้าไปนั่งแล้วเก็บค่าบริการ จนถึงการขายตรง ซึ่งมีการร้องเรียนเข้ามาเนืองๆ ที่ อย. ว่าใช้แล้วไม่เห็นจะได้ผลตามที่โฆษณาเลย ก็ต้องเรียนสมาชิกว่า แก้อัไฟฟ้านั้น ไม่ใช่หมายถึงแก้อัที่เขายใช้ประหารนักโทษนะครับ แต่เป็นแก้อัสำหรับกายภาพบำบัด ใช้ไฟฟ้าสถิตย์ ซึ่ง อย. อนุญาตให้แสดงสรรพคุณแค่ช่วยการไหลเวียนโลหิต ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ แต่เรื่องการรักษาโรคต่างๆ นั้น ไม่มีผลการทดลองหรือทดสอบที่น่าเชื่อถือ เราเลยไม่อนุญาตให้แสดง พบที่ไหนก็แจ้ง อย. หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดดำเนินการได้เลย

เรื่องหน่อไม้ดิบ บางท่านยังขาดไม่กล้ารับประทาน ก็ขอบอกให้สบายใจว่ารับประทานได้ครับ เพียงเลือกซื้อจากบ๊อบที่เขามีกการปรับกรด สังเกตได้อย่างไร ก็จากฉลากยังไงครับ หรือถ้ามาอยู่ในกะละมังแล้ว ไม่รู้ว่าจะปรับกรดหรือไม่ ก็นำไปต้มสัก 10 นาที ก็เรียบร้อยปลอดภัยจากสารพิษโบทูลินัมแน่นอน เพราะสารพิษพวกนี้ไม่ทนความร้อน

ช่วงนี้ฝนตกหนัก น้ำท่วมหลายแห่ง ก็ขอให้ระวังเรื่องสุขภาพ น้ำบริโภคและอาหาร ขอให้สุกสะอาดจริงๆ เพื่อป้องกันโรคอุจจาระร่วงและอาหารเป็นพิษ หากเจ็บป่วยควรปรึกษาแพทย์หรือเภสัชกร ไม่ควรพยายามรับประทานเอง ด้วยความปรารถนาดีครับ ❤️

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นสื่อในการรายงานข่าวคราวความเคลื่อนไหวด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ข่าวประชาสัมพันธ์ และข้อเท็จจริงในเรื่องผลิตภัณฑ์สุขภาพให้กับกลุ่มกิจกรรม และผู้เกี่ยวข้องในวงการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ

เจ้าของ

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ที่ปรึกษา

นายมานิตย์ อรุณากูร

รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

บรรณาธิการ

นายนิรัตน์ เตียสุวรรณ

กองบรรณาธิการ

นายศุภกาญจน์ โภคัย

นางศิริกุล อ่าพันธ์

นางผุสดี เวชพิพัฒน์

นายวิษณุ โรจน์เรืองโร

นายบุญทิพย์ คงทอง

นางรวิวรรณ ทิมวัฒนา

นางสาวจุฬาลักษณ์ นินธ์แก้ว

สถานที่ติดต่อ

กองพัฒนากิจภาพผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กระทรวงสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ : 0 2590 7125 โทรสาร : 0 2591 8472
e-mail address : fdanews@fda.moph.go.th

พิมพ์ที่

สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

เตือนอันตรายอนิเมชั่นไฟฉาย พบที่ไหนแจ้งทันทีที่สายด่วน

อ.ย. 1556

จากกรณีเด็กหญิงรับประทานนมยืม และกลืนวัตถุเป็นลวดพร้อมหลอดไฟเข้าไปติดค้างอยู่ในร่างกาย อ.ย. ขอแจ้งให้ทราบว่าไม่มี การอนุญาตให้นำเข้าผลิตภัณฑ์นี้ เนื่องจากในปี 2547 ได้มีผู้มาขออนุญาต แต่ อ.ย. พิสูจน์แล้วว่าไม่อนุญาต เนื่องจากลักษณะผลิตภัณฑ์มีความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค โดยเฉพาะเด็กเล็ก แต่อาจมีผู้ลักลอบนำเข้า จึงขอให้ผู้บริโภคระวัง และหากพบการจำหน่าย แจ้งได้ที่สายด่วน อ.ย. 1556 หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และขอเตือนร้านค้าอย่านำนมยืมลักษณะนี้มาจำหน่าย มิฉะนั้น จะถูกดำเนินการ ตามกฎหมาย และมีความผิดเท่ากับผู้ลักลอบนำเข้า สำหรับการเลือกซื้อลูกอม ควรดูที่ฉลากต้องมีเลขสารบบอาหารในกรอบเครื่องหมาย อ.ย. ชื่ออาหาร ชื่อที่ตั้งผู้ผลิต เดือนปีที่ผลิต ไม่ควรซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีแต่ภาษาต่างประเทศบนฉลาก เพราะแสดงว่ายังไม่ผ่านการตรวจสอบจาก อ.ย. ที่ผ่านมา อ.ย. มักพบว่าผลิตภัณฑ์นำเข้าประเภทลูกอมและหมากฝรั่งมีสีเกินมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งถึงแม้เป็นสีผสมอาหาร แต่หากมี ปริมาณมากเกินไปก็อาจเกิดอันตรายได้ แต่ถ้าเป็นสีอื่น ๆ จะมีโลหะหนักปะปนอยู่ ทำให้ยังมีอันตรายจากก่อให้เกิดมะเร็งได้

อย่างไรก็ตาม อ.ย. ขอแนะนำให้พ่อแม่ผู้ปกครองจำกัดการรับประทานลูกอม รวมทั้งขนมขบเคี้ยวอื่นๆ ของเด็ก เพราะส่วนประกอบ โดยเฉพาแป้งและน้ำตาลจะเปลี่ยนเป็นไขมันสะสม ทำให้มีน้ำหนักเกินมาตรฐาน เป็นโรคอ้วน และอาจทำให้เกิดโรคอื่นตามมา เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง โรคขาดสารอาหาร พ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรใส่ใจในการอธิบายให้เด็กทราบว่า เหตุใดจึงไม่ควรกินขนมมากเกินไป และส่งเสริมให้ออกกำลังกาย ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีสุขภาพดี ❤️

อ.ย. เตือน!

อย่าหลงเชื่อโฆษณาเก้าอี้ไฟฟ้าอ้างรักษาโรค

ขณะนี้มีผู้อาศัยช่องทางการขายตรง จำหน่ายเครื่องบำบัดด้วยกระแสไฟฟ้าสถิตย์ ประเภทเก้าอี้ไฟฟ้าเบาะพองและเบาะรองนั่ง โดยมีการโฆษณาชวนเชื่อว่าจะสามารถรักษาโรคได้ และแสดงสรรพคุณของผลิตภัณฑ์เกินความจริง เช่น ให้มีการทดลองใช้เครื่องพร้อมกับ อธิบายคุณสมบัติในการบำบัด บรรเทาโรค อ.ย. จึงขอเตือนประชาชนอย่าหลงเชื่อโฆษณาดังกล่าว เพราะเครื่องบำบัดด้วยกระแสไฟฟ้า สถิตย์ จัดเป็นเครื่องมือแพทย์ที่ผู้ผลิตและผู้นำเข้าต้องแจ้งรายการละเอียดตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2539 เรื่อง เครื่องใช้หรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้เพื่อกายภาพบำบัด โดยเครื่องบำบัดด้วยกระแสไฟฟ้าสถิตย์ดังกล่าว จะต้องมีการขออนุญาตสรรพคุณ เพียงช่วยการไหลเวียนโลหิต ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ โดยอาจจะช่วยในเรื่องการบรรเทาปวดกล้ามเนื้อได้บ้าง แต่ไม่สามารถรักษาโรคได้ เนื่องจาก ยังไม่มีผลการทดลองหรือทดสอบทางคลินิกหรือวิทยาศาสตร์ที่น่าเชื่อถืออ้างอิงได้ ทั้งนี้การใช้เครื่องมือแพทย์ดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้ คำแนะนำของแพทย์หรือนักกายภาพบำบัดเท่านั้น การใช้เครื่องบำบัดด้วยกระแสไฟฟ้าสถิตย์ไม่ว่าจะเป็นเก้าอี้ไฟฟ้าเบาะพองหรือเบาะรองนั่ง อาจเกิดอันตรายร้ายแรงที่เกิดจากกระแสไฟฟ้าของเครื่องได้ ทั้งโดยอุบัติเหตุหรือการใช้ไม่ถูกต้อง และยังอาจเสียโอกาสในการรักษาโรค ที่ถูกต้องโดยละเอียดการรักษาทางการแพทย์หรือพบแพทย์ ซึ่งอาจทำให้เกิดภาวะโรคที่เป็นอยู่ลุกลามหรือรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จึงขอฝาก เตือนถึงผู้บริโภคอย่าหลงเชื่อกับคำโฆษณาดังกล่าว และหากพบเห็นการขายหรือโฆษณาเกินจริง สามารถร้องเรียนมายังสายด่วน อ.ย. โทร. 1556 เพื่อ อ.ย. จะได้เร่งตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายแก่ผู้กระทำผิดทันที ❤️

อ.ย. สนับสนุนกลุ่มแม่บ้าน รณรงค์การผลิตหน่อไม้ปิ้งที่ถูกต้อง

อ.ย. รณรงค์ให้ความรู้การผลิตหน่อไม้ปิ้งปรับกรดที่ถูกต้อง เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ลดความเสี่ยงจากการปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรียโคลอสตรีเดียม โมทูลินัม โดยการเติมกรดซิตริกให้มีค่า pH ต่ำกว่า 4.6 และให้บรรจุในน้ำใหม่ ซึ่งต้องเป็นน้ำสำหรับบรรจุหน่อไม้ปิ้งที่มีการเคลือบแลกเกอร์ภายใน และทำการปิดฝาปิ้งโดยใช้เครื่องปิดฝาปิ้งห้ามขาดกรี และไม่เผาปิ้งกับเปลวไฟโดยตรง หากผู้ประกอบการดำเนินการอย่างถูกต้องจะได้รับสติ๊กเกอร์ที่ อ.ย. ออกให้ เพื่อเป็นการรับรองว่าหน่อไม้ปิ้งดังกล่าวมีความปลอดภัย ลดความเสี่ยงจากการปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรียโคลอสตรีเดียม โมทูลินัม ซึ่งที่ผ่านมา อ.ย. ได้รณรงค์ให้ความรู้กับผู้ประกอบการในจังหวัดที่มีการผลิตหน่อไม้ปิ้งทั้งหมด 36 จังหวัดทั่วประเทศ และปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่ผลิตหน่อไม้ปิ้งถูกต้อง และได้รับสติ๊กเกอร์แล้วกว่า 15 ราย ได้แก่ จ.พิษณุโลก 6 ราย จ.น่าน 2 ราย จ.ลำปาง 2 ราย จ.ลำพูน 1 ราย จ.เชียงใหม่ 1 ราย จ.ขอนแก่น 1 ราย และ จ.ราชบุรี 2 ราย โดยมี 6 จังหวัด ที่สามารถพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ในการผลิตหน่อไม้ปิ้งแบบปรับกรดแล้วจังหวัดละ 1 แห่ง คือ จ.เชียงใหม่ จ.น่าน จ.ลำปาง จ.ลำพูน จ.ขอนแก่น และ จ.พิษณุโลก เพื่อเป็นการส่งเสริมกลุ่มแม่บ้านให้มีความรู้ในการผลิตหน่อไม้ปิ้งที่ถูกต้อง

สำหรับกลุ่มแม่บ้านที่ยังไม่พร้อมหรือขาดงบประมาณในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ อ.ย. ได้ให้ความช่วยเหลือโดยการจัดซื้อเครื่อง pH meter และเทอร์โมมิเตอร์ (Thermometer) ให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อนำเครื่องมือดังกล่าวช่วยเหลือในการควบคุมคุณภาพของหน่อไม้ปิ้งปรับกรดให้มีค่า pH ต่ำกว่า 4.6 พร้อมทั้งประสานหน่วยงานในท้องถิ่น เช่น เกษตรกรพัฒนาชุมชน เป็นต้น เพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านงบประมาณและคำแนะนำเรื่องมาตรฐานจีเอ็มพี (GMP : Good Manufacturing Practice) เพราะการผลิตหน่อไม้ปิ้งจะต้องผลิตให้ได้มาตรฐาน GMP แต่เนื่องจากผู้ผลิตหน่อไม้ปิ้งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มแม่บ้านที่ยังขาดงบประมาณในการปรับปรุงสถานที่หรือแหล่งผลิต ในฤดูกาลนี้ อ.ย. จึงผ่อนผันให้ก่อนแต่ในฤดูกาลหน้าปี 2550 จะต้องทำตามหลักเกณฑ์ GMP และทำการขออนุญาตสถานที่ผลิตให้เรียบร้อยและต้องแสดงผลอย่างถูกต้อง ♥

อ.ย. ขานรับนโยบาย รพ.สธ. ศูนย์ขยายยาแอสไพริน และกรณี แพทย์คลินิกผิวหนังผสนยาเอง

จากเหตุการณ์เด็กอายุ 9 ขวบ ใน จ.ลพบุรี เสียชีวิตจากโรคไข้หวัดใหญ่โดยคาดว่าสาเหตุชีวิตมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการรับประทานยาแอสไพรินเกินขนาด และเกิดอาการ Reye's syndrome ทำให้ตับอักเสบและตับล้มเหลว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (รพ.สธ.) จึงได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) หาแนวทางในการควบคุมการจำหน่ายยาแอสไพรินไม่ให้ใช้ในทางที่ผิด โดยเฉพาะการใช้ในยาลดไข้ในเด็ก อ.ย. ได้ขานรับนโยบายเพื่อการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภคดังกล่าวทันที โดยให้คณะกรรมการการศึกษาและเฝ้าระวังอันตรายจากการใช้ยา ทบทวนคำเตือนเกี่ยวกับอายุของเด็กที่ห้ามใช้แอสไพริน เนื่องจากปัจจุบันห้ามใช้ในเด็กอายุ 1 ขวบ ขณะนี้อยู่ระหว่างสอบถามความคิดเห็นไปยังราชวิทยาลัยกุมารแพทย์ และ อ.ย. ได้ดำเนินการทบทวนทะเบียนตำรับยาแอสไพรินโดยคณะกรรมการทบทวนทะเบียนตำรับยาแผนปัจจุบันสำหรับมนุษย์ เมื่อวันที่ 24 ส.ค. 49 ที่ผ่านมา โดยทบทวนในประเด็นหลัก คือ ข้อบ่งใช้หรือสรรพคุณของยาแอสไพริน โดยเฉพาะการใช้ลดไข้ในเด็ก ข้อความคำเตือนของยา รูปแบบยา ทบทวนมาตรการการควบคุมการจำหน่ายยาแอสไพริน โดยจะต้องไม่มีการจำหน่ายยารูปแบบซองในร้านชำและซูเปอร์มาร์เก็ต รวมถึงทบทวนตัวยาแอสไพรินนอกจากรายการประกาศฯ เรื่องยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบันด้วย และผลการพิจารณาของคณะกรรมการทบทวนฯ จะนำเสนอต่อคณะกรรมการยาพิจารณาต่อไป

นอกจากนี้ อ.ย. ได้ส่งหนังสือถึงผู้รับอนุญาตผลิตยาแผนปัจจุบันให้ทราบปัญหาดังกล่าว และให้เตรียมการรองรับหากมีการทบทวนหรือเพิกถอนทะเบียนตำรับยาของบริษัท รวมทั้งส่งหนังสือถึงสมาคมเภสัชกรรมชุมชน (แห่งประเทศไทย) สมาคมร้านขายยา ชมรมร้านขายยาแห่งประเทศไทย เพื่อขอความร่วมมือให้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยผู้ที่จะซื้อยาลดไข้สำหรับเด็กแนะนำให้ปรึกษาแพทย์หรือเภสัชกรก่อนทุกครั้ง และไม่จำหน่ายยาแอสไพรินชนิดซองสำหรับลดไข้ในเด็ก รวมทั้งจัดให้มีเภสัชกรอยู่ประจำร้านตลอดเวลาเปิดทำการ เพื่อให้คำแนะนำการใช้ยาที่ถูกต้องแก่ผู้ซื้อยา นอกจากนี้กรณีที่พบผู้ป่วยเป็นไข้ที่มีอาการสงสัยว่าอาจติดเชื้อไข้หวัดนก ขอให้แจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือแจ้ง อ.ย. ในกรณีที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ เพื่อช่วยกันเฝ้าระวังปัญหาการระบาดของไข้หวัดนก

สำหรับกรณีโรงเรียนคลินิกผิวหนังบนห้างสรรพสินค้าชื่อดังแห่งหนึ่งย่านบางกะปิ ซึ่ง รพ.สธ. ได้มอบหมายให้ อ.ย. ศึกษากรณีแพทย์ประจำคลินิกผิวหนังนำยามาผสมเองเพื่อรักษาคนไข้ของตน ซึ่งในการผลิตยานั้น ตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 มาตรา 13 (2) ได้มีข้อยกเว้น ให้การผลิตยาตามใบสั่งยาของแพทย์สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาต ทั้งนี้ รพ.สธ. เป็นห่วงและเอาใจจริงในเรื่องดังกล่าว อ.ย. จึงรับนโยบายโดยเตรียมดำเนินการซึ่งจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายในการกำกับดูแลให้เข้มงวดขึ้น รวมทั้งได้เร่งตรวจสอบการใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพในคลินิกและสถานเสริมความงามอย่างจริงจังต่อไป ♥

การประกวด อย.น้อย ปี 2549 ก็ผ่านไปเรียบร้อยแล้ว

คุณ อย.น้อย จึงขอบันทึกผลการประกวดเพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้เข้าร่วมประกวด ดังนี้

โรงเรียนที่เข้าร่วมประกวดประมาณ 177 โรงเรียน

ผลการประกวดระดับเขตตรวจราชการ ได้แก่

- โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จ.เชียงใหม่ ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 1
- โรงเรียนพิชัย จ.อุตรดิตถ์ ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 2
- โรงเรียนลาซาลโซติรวี นครสวรรค์ จ.นครสวรรค์ ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 3
- โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม จ.ปทุมธานี ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 4, 5
- โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) จ.เพชรบุรี ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 6, 7
- โรงเรียนประจันตราษฎ์บำรุง จ.ปราจีนบุรี ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 8, 9
- โรงเรียนขามแก่นนคร จ.ขอนแก่น ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 10, 12
- โรงเรียนบัวขาว จ.กาฬสินธุ์ ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 11
- โรงเรียนภูเขียว จ.ชัยภูมิ ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 13
- โรงเรียนเบญจมะมหาราช จ.อุบลราชธานี ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 14
- โรงเรียนทุ่งโพธิ์วิทยา จ.พังงา ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 15, 17
- โรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา จ.นครศรีธรรมราช ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 16
- โรงเรียนสุศรีนวิทยา จ.นครราชสีมา ชนะเลิศเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขเขต 18, 19
- โรงเรียนราชวินิตบางแคปานขำ ชนะเลิศเขตกรุงเทพฯ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- โรงเรียนวัดยายร่ม (วัฒนราษฎร์รังสรรค์) ชนะเลิศเขตตรวจราชการกรุงเทพฯ สำนักงานการศึกษา กทม.
- โรงเรียนพระฤทัยคอนแวนต์ ชนะเลิศเขตตรวจราชการกรุงเทพฯ สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผลการประกวดระดับภาค ได้แก่

โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ	จ.เชียงใหม่	ชนะเลิศ ภาคเหนือ
โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช	จ.อุบลราชธานี	ชนะเลิศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์)	จ.เพชรบุรี	ชนะเลิศ ภาคกลาง
โรงเรียนทุ่งโพธิ์วิทยา	จ.พังงา	ชนะเลิศ ภาคใต้
โรงเรียนวัดยายร่ม (วัฒนราษฎร์รังสรรค์)	กรุงเทพฯ	ชนะเลิศ กรุงเทพฯ

ชนะเลิศระดับประเทศ (มี 2 โรงเรียนที่ได้คะแนนเท่ากัน) ได้แก่

- โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) จ.เพชรบุรี
- โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จ.อุบลราชธานี

การเข้าร่วมของร้านยาในระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าของประเทศไทย (ตอนที่ 2)

ภก.อ.สุรสิทธิ์ ล้อจิตรอำนวยการ
 ภญ.รศ.ระพีพรรณ นลลงสุข
 ภาควิชาเภสัชกรรมชุมชน
 คณะเภสัชกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทบาทหรือขอบเขตหน้าที่ที่เหมาะสมของร้านยาในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

1. บทบาทในการดูแลและการจ่ายยาตามอาการของผู้ป่วยโรคหรืออาการเจ็บป่วยทั่วไป (Common diseases)

บทบาทในเรื่องการให้การดูแลและการจ่ายยาตามอาการของผู้ป่วยเป็นบทบาทหลักที่ร้านยาทุกแห่งให้บริการมาตั้งแต่อดีตนานมาแล้ว จัดเป็นบทบาทที่สำคัญของร้านยาภายใต้การควบคุมดูแลโดยเภสัชกรที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานในร้าน จึงถือว่าร้านยาเป็นสถานพยาบาลด่านหน้าในการให้บริการด้านยาที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก เป็นหน่วยงานที่สำคัญซึ่งรองรับการดูแลรักษาตนเองของประชาชน⁽²⁾ บทบาทการดูแลและจ่ายยาตามอาการยังรวมถึงการเป็นแหล่งให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ โรคและยาแก่ประชาชนในเขตชุมชนที่รับผิดชอบ⁽⁴⁾ โดยการให้ข้อมูล คำแนะนำด้านยาที่ถูกต้องเหมาะสมแก่ประชาชน และผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บป่วยทั่วไป (Common illness) นอกจากนี้บทบาทในด้านนี้ยังรวมถึงการส่งต่อผู้ป่วย (Refer) ไปรับบริการที่โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลในระดับที่สูงกว่าในกรณีที่เภสัชกรประเมินสภาวะทางคลินิกของผู้ป่วยแล้วมีความเห็นว่าการรักษาโดยการให้ยาและการแนะนำให้ผู้ป่วยเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพยังไม่เพียงพอ ผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์หรือต้องใช้การตรวจร่างกายและทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติมร่วมด้วย

ร้านยาเภสัชกรรมชุมชนของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน ได้ดำเนินการในลักษณะของร้านยาในระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าในลักษณะเครือข่ายของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน เพื่อให้บริการจ่ายยารักษาโรคหรืออาการเจ็บป่วยทั่วไปที่ไม่ซับซ้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ให้บริการ ทำให้แบ่งเบาภาระของบุคลากรทางการแพทย์ของโรงพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มที่มีอาการเจ็บป่วยไม่รุนแรง ช่วยให้อาการทางการแพทย์มีเวลาใส่ใจในการดูแลผู้ป่วยที่ความจำเป็นต้องได้รับการดูแลจากแพทย์โดยตรงมากยิ่งขึ้น อันเป็นผลในการเพิ่มคุณภาพการให้บริการแก่ผู้ป่วยโดยรวม และยังเอื้อประโยชน์สำหรับผู้ป่วยด้วยการลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางและการเสียเวลาในการรอรับบริการจากโรงพยาบาล⁽⁵⁾

2. บทบาทในการจ่ายยาตามใบสั่งยาของแพทย์และทบทวนใบสั่งยาของแพทย์ (Dispensing and Review Prescription)

การจ่ายยาตามใบสั่งยาแพทย์นั้นส่วนใหญ่เป็นบทบาทของเภสัชกรโรงพยาบาล ซึ่งนอกจากจะช่วยจ่ายยาให้ผู้ป่วยตรงตามที่แพทย์สั่งจ่ายแล้ว เภสัชกรยังช่วยลดความคลาดเคลื่อน (Medication error) ที่อาจจะเกิดจากการใช้ยาของผู้ป่วย⁽⁶⁾ รวมถึงการให้คำแนะนำการใช้ยาที่ถูกต้องให้กับผู้ป่วย

การจ่ายยาตามใบสั่งยาของแพทย์รวมถึงการให้บริการทางเภสัชกรรม (Pharmaceutical care) ได้แก่ การเก็บประวัติการใช้ยา ประเมินใบสั่งยา (Review prescription) การหาปัญหาที่เกิดเนื่องจากการใช้ยาของผู้ป่วย (Drug related problems) การตรวจสอบการเกิดปฏิกิริยาระหว่างยา (Drug interaction) การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ยาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ยาเทคนิคพิเศษต่างๆ และติดตามผลของการใช้ยา การติดตามผลการรักษาของผู้ป่วย การคัดกรองหรือค้นหาผู้ที่มีความเสี่ยงที่จะเป็นโรคเรื้อรัง

เภสัชกรในร้านยามีบทบาทในการจ่ายยาตามใบสั่งแพทย์เพียงร้อยละ 0 - 1.8 ของการปฏิบัติหน้าที่ในร้านยา แม้ว่าร้านยานั้นจะมีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กับสถานพยาบาลหรือโรงพยาบาล⁽²⁾ ในสภาวะที่ผู้มารับบริการจากโรงพยาบาลมีเป็นจำนวนมากประกอบกับภาวะด้านงบประมาณที่ไม่เอื้อต่อการเพิ่มอัตรากำลังด้านบุคลากรของโรงพยาบาล หากร้านยาสามารถถ่ายโอนกิจกรรมบางอย่างมาให้บริการผู้ป่วยแทนสถานพยาบาล อาทิเช่น การให้ร้านยาทำหน้าที่บริหารคลังยา (Inventory management) การจ่ายยาตามใบสั่งแพทย์ทั้งการรักษาในผู้ป่วยทั่วไปและผู้ป่วยโรคเรื้อรัง น่าที่จะเป็นแนวทางลดต้นทุนในการให้บริการเพิ่มคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการของสถานพยาบาล

จากโครงการวิจัยของภญ.ดร.ดวงทิพย์ หงษ์สมุทร และคณะ ที่ได้พัฒนาร้านยาสมบุญเภสัชกร สำหรับการเข้าร่วมเป็นร้านยาในเครือข่ายของคลินิกชุมชนอบอุ่นมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยร้านยามีบทบาทในการจ่ายยาตามใบสั่งยาของแพทย์ และการทบทวนใบสั่งยาของแพทย์ จึงทำหน้าที่เหมือนการให้บริการงานเภสัชกรรมสำหรับผู้ป่วยนอก (OPD)

(อ่านต่อหน้า 8)

3. บทบาทในการจ่ายยาต่อเนื่องตามใบสั่งยาของแพทย์ (Refill prescription) ในโรคเรื้อรัง

ในกรณีของผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังที่ต้องมีการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง ต้องมาพบแพทย์เป็นระยะอย่างสม่ำเสมอเพื่อประเมินผลของการรักษาว่าต้องการปรับเปลี่ยนแนวทางการรักษาอย่างไรหรือไม่ ความถี่ของการมาพบแพทย์นั้นขึ้นอยู่กับการรักษาด้วยยานั้นควบคุมอาการของโรคได้ผลเพียงใด หากสามารถควบคุมอาการของโรคได้คงที่ แพทย์จะจ่ายยาชุดเดิมให้กับผู้ป่วยใช้ต่อเนื่องต่อไป ในต่างประเทศแพทย์อาจสั่งจ่ายยาให้ผู้ป่วยลักษณะเช่นนี้จำนวนมาก แต่ให้ทยอยจ่ายยาหลายๆ โดยผู้ป่วยสามารถนำใบสั่งยาของแพทย์มารับยาต่อเนื่องได้ (Refill prescription) ทำให้ผู้ป่วยประหยัดค่าใช้จ่ายได้ 43 ปอนด์ ต่อผู้ป่วยต่อปี⁽⁷⁾ ดังนั้นหากร้านยาในประเทศไทยเพิ่มบทบาทด้านบริการเภสัชกรรมด้วยการติดตามประเมินผลการรักษาของผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด จะทำให้เพิ่มบทบาทในการจ่ายยาต่อเนื่องตามใบสั่งยาของแพทย์

ร้านยาเภสัชกรรมชุมชนของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน ได้มีบทบาทในการจ่ายยาต่อเนื่องให้กับผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังที่อยู่ในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และมีโครงการระหว่างร้านยาเอกชนกับโรงพยาบาลชุมชนภายในจังหวัดสมุทรปราการในการพัฒนาให้ร้านยาเอกชนรับหน้าที่ในการให้บริการจ่ายยาต่อเนื่องและติดตามการใช้ยาของผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังบางกลุ่มที่อยู่ในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเช่นกัน ทั้งนี้ร้านยาต้องจัดทำข้อมูลประวัติการรักษาของผู้ป่วย (Patient profile) ไว้ใช้ในร้านยาเพื่อการดูแลผู้ป่วยตามหลักการบริการเภสัชกรรม (Pharmaceutical care) รวมทั้งการส่งต่อผู้ป่วยไปยังคลินิกหรือโรงพยาบาลในเครือข่ายตามแนวทางการดูแลผู้ป่วย ในกรณีที่พบปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ในร้านยา และร้านยาต้องมีการจัดทำข้อตกลงร่วมกับโรงพยาบาลเกี่ยวกับแนวทางการส่งต่อผู้ป่วยในการให้บริการจ่ายยาต่อเนื่องตามใบสั่งแพทย์ของร้านยา

4. บทบาทในการส่งเสริมสุขภาพ (Health promotion)

การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค เป็นบทบาทที่สำคัญในการช่วยลดอุบัติการณ์การเจ็บป่วย การเกิดโรคและค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลบุคลากรทางการแพทย์ทุกสาขาวิชาชีพควรมีส่วนร่วมในการการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

ร้านยาสามารถมีบทบาทในการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ด้วยการเป็นแหล่งให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ส่งเสริมสุขภาพแก่ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง อาทิเช่น การให้คำปรึกษาเพื่อการเลิกบุหรี่ (Smoking cessation counseling) การเป็นสถานที่ให้บริการจ่ายยาคุมกำเนิดตามโครงการวางแผนครอบครัวของกระทรวงสาธารณสุข (จากเดิมที่เป็นบทบาทของสถานบริการภาครัฐเท่านั้น) สำหรับในต่างประเทศร้านยาสามารถให้บริการให้วัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโรคแก่ประชาชนในพื้นที่บริการได้⁽⁸⁾ แต่ในประเทศไทยปัจจุบันเริ่มมีการให้บริการการส่งเสริมสุขภาพในร้านยาบางแห่งแต่อยู่ในลักษณะของบริการเสริมเพิ่มเติม (Value added) ของการให้บริการทั่วไป เช่น การผู้ที่มาซื้อยาจะขอคำปรึกษาในเรื่องการอดบุหรี่

(โปรดติดตามต่อฉบับหน้า)

ที่ สธ 1008 / 02 / พิเศษ

ใช้ในราชการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ 54/2537
ไปรษณีย์นนทบุรี

- กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทร. 0 2590 7121, 7125 โทรสาร : 0 2591 8472